

הנחיות היועץ המשפטי לממשלה	משפט פלילי חקירות
תאריך: ח' ניסן התשמ"ב, 1 אפריל 1982 עדכון: כ"ג תמוז התשס"ב, 3 יולי 2002 מספר הנחיה: 4.2300 (21.563)	חוקרים פרטיים - העסקתם על-ידי גופים ממשלתיים

חוקרים פרטיים - העסקתם על-ידי גופים ממשלתיים **שיקולים להעסקת חוקרים פרטיים במקרים חריגים**

באילו תנאים רשאי גוף ממשלתי להעסיק משרד חקירות פרטי?

1. בדרך-כלל, ועל-פי החוק, על חשד שנעברה עבירה להיחקר על-ידי המשטרה, בין על-פי תלונה שהוגשה לה ובין ביוזמתה (סעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב - 1982).

חשד שעובד המדינה עבר עבירה משמעתית ייחקר, בדרך-כלל, על-ידי הממונה על המשמעת והתביעה בנציבות שירות המדינה (סעיפים 14 - 16, 32 - 33 לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג - 1963).

מבחינה עקרונית, חשיפת עבירות, במסגרת השמירה על החוק וההגנה על בטחון הציבור, היא תפקיד מובהק של הממשלה, הפועלת בעניין זה בעיקר באמצעות המשטרה ופרקליטות המדינה, בנוגע לעבירות פליליות, ובאמצעות נציבות שירות המדינה, בנוגע לעבירות משמעת של עובד המדינה.

לפיכך, בדרך-כלל, עובד המדינה שהגיע אליו מידע המעורר חשד בדבר ביצוע עבירה פלילית או עבירה משמעתית, יעביר מידע זה לחקירה על-ידי המשטרה או על-ידי נציבות שירות המדינה, לפי העניין.

2. העסקת חוקרים פרטיים על-ידי גוף ממשלתי היא חריג שיש לו הצדקה רק בנסיבות מיוחדות, כדלקמן:

(א) כאשר הגורמים הממשלתיים המוסמכים לנהל חקירה (כלומר המשטרה, נציבות שירות המדינה, קצין הבטחון של המשרד או גוף אחר, לפי העניין) אינם רואים לנכון או לאפשרי לערוך חקירה כמבוקש, אם בגלל מגבלות כוח אדם ואם מטעם אחר.

(ב) כאשר החקירה נדרשת שלא לגילוי עבירה או עבריינים, אלא לצרכים אזרחיים (כגון, חקירת מצב כספי של גוף עסקי המבקש להתקשר עם המדינה או חקירת שאלה הקשורה לניהול משפט אזרחי שהמדינה צד לו).

במקרה כזה נדרש אישור פרקליט המדינה לקיום החקירה על-ידי חוקר פרטי, כמפורט להלן.

3. גוף ממשלתי המבקש להעסיק משרד חקירות פרטי לחקירת עניין מסוים, יפעל כך :

א) העניין יועבר למנהל הכללי של המשרד, שיברר באמצעות היועץ המשפטי של המשרד, האם יש הצדקה לחקרו. במסגרת זו יבורר האם ניתן וראוי לערוך את החקירה באמצעות המשטרה (הבירור ייעשה אצל ראש אגף החקירות או ראש מחלקת חקירות ותביעות במטה הארצי של המשטרה) או באמצעות נציבות שירות המדינה (הבירור ייערך אצל הממונה על המשמעת והתביעה בנציבות שירות המדינה).

ב) אם יתברר כי המשטרה או נציבות שירות המדינה, לפי העניין, אינה רואה לנכון לערוך חקירה כמבוקש, יפנה היועץ המשפטי של המשרד, על דעת המנהל הכללי של המשרד, בכתב אל פרקליט המדינה או המשנה לפרקליט המדינה, ועל יסוד טעמים שיוצגו (כולל עמדת המשטרה או נציבות שירות המדינה, לפי העניין), יבקש אישורו לעריכת החקירה על-ידי משרד חקירות פרטי.

ג) במקרים מיוחדים, בהם סבור היועץ המשפטי של המשרד כי אין המקרה מתאים לחקירה על-ידי גורם ממשלתי (כגון, כאמור בסעיף 2(א) לעיל), יוכל לפנות בבקשה כאמור אל פרקליט המדינה או המשנה לפרקליט המדינה במישרין.

4. לא יועסק משרד חקירות פרטי על-ידי גוף ממשלתי, אלא אם יש לו רשיון לפי חוק חוקרים פרטיים ושירותי שמירה, התשל"ב - 1972.

5. גוף ממשלתי המעסיק משרד חקירות פרטי, ונודע לו כי המשרד או חוקר מטעם המשרד פעל לכאורה בניגוד לחוק או בניגוד לכללים של אתיקה מקצועית, יודיע על כך מיד לפרקליט המדינה.

6. הנחיות אלה אינן חלות על פרקליטי מחוז, הרואים צורך בהעסקת חוקרים פרטיים בקשר לניהול משפטים אזרחיים שהמדינה או תאגיד ציבורי צד להם.